

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-289/23-E

Název	Základní škola Holice, Holubova 47, okres Pardubice
Sídlo	Holubova 47, 534 01 Holice
E-mail	zshol@holice-net.cz
IČO	48 159 778
Identifikátor	600 096 513
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslava Myslivcová
Zřizovatel	město Holice
Místo inspekční činnosti	Holubova 47, Holice
Inspekční činnost na místě	27. 2. až 1. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena předáním oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána podle § 174 odst. 6 písm. zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2, písm. b), c) a d) školského zákona, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Holice, Holubova 47, okres Pardubice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. K termínu inspekční činnosti škola evidovala 518 žáků

ve 21 třídách (nejvyšší povolený počet je 540). Školská poradenská zařízení diagnostikovala u 103 žáků speciální vzdělávací potřeby, z tohoto počtu je jeden žák mimořádně nadaný. Pro devět žáků byl zpracován individuální vzdělávací plán. Působí zde celkem čtyři asistentky pedagoga. Zájmové vzdělávání ve školní družině je organizováno ve čtyřech odděleních. Nejvyšší povolený počet žáků (120) byl 116 přihlášenými žáky prvního až čtvrtého ročníku téměř naplněn.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je organizováno ve čtyřech odděleních. Nejvyšší povolený počet žáků byl 116 přihlášenými žáky prvního až čtvrtého ročníku téměř naplněn. Činnost vychází z cílů školního vzdělávacího programu školní družiny. Pro žáky čtvrtého a pátého ročníku, pro které už není ve školní družině volné místo, je určen kroužek, jehož náplň je stejná jako ve školní družině K jeho financování přispívá zřizovatel školy.

Stravování zajišťuje školní jídelna – samostatný právní subjekt.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy během svého působení ve funkci získala bohaté zkušenosti, jež uplatňuje při řízení. Některé kompetence jsou účelně delegovány na zástupkyni ředitelky a další zaměstnance (výchovná poradkyně, metodička prevence) a předmětové komise. Pedagogická rada řeší záležitosti podstatné pro realizaci vzdělávání, k dílčím úkolům včetně jejich vyhodnocování se vyjadřují i předmětové komise nejen pro předměty s převahou teoretické výuky, ale i předměty výchovného zaměření a školní družinu. Koncepce školy, jejíž poslední verze je z léta 2022, shrnuje naplnění předchozí a zároveň vytyčuje cíle na základě SWOT analýzy. Tato koncepce je souhrnem analýz jednotlivých předmětových komisí. Pro zpracování kvalitního dokumentu by bylo potřeba vypracování vlastní analýzy vedením školy, následně porovnání obou, a stanovit prostředky, jak cílů dosáhnout.

Hospitační činnost ve škole zahrnuje nejen hospitace ze strany vedení školy, ale i vzájemné hospitace pedagogů, díky čemuž vyučující sdílejí metody a inspiraci k výuce a zároveň mají lepší náhled na svou vlastní pedagogickou činnost. Poskytovaná zpětná vazba učitelům nicméně zatím nepřispěla k odstranění některých nedostatků ve výuce. Vhodné by proto bylo zaměřit pozornost při hospitační činnosti na jednotlivá témata (např. formativní hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, práce s cílem hodiny, diferenciací práce směrem s žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i nadanějším), vyhodnocovat je a podpořit zvyšování kvality vzdělávání různými formami dalšího vzdělávání pro pedagogy (např. formou webinářů, studia odborné literatury, školení i workshopů přímo ve škole k dané problematice).

V návaznosti na období distanční výuky škola ve školním roce 2020/2021 cíleně sledovala naplnění výstupů školního vzdělávacího programu. Učitelé zpracovali přehledy s dosaženými výstupy v jednotlivých předmětech, s učivem probraným v redukované podobě, a také s učivem, které bylo přesunuto do následujícího školního roku. Vytvořené přehledy byly v dalším školním roce východiskem pro práci učitelů se vzdělávacím obsahem, avšak část učiva českého jazyka ani v následujícím školním roce odučena nebyla. Přesunuté učivo včetně skladby z 6. ročníku bylo do výuky zařazeno v prvním pololetí 8. ročníku. Je třeba reflektovat a komunikovat tuto situaci s žáky, zákonnými zástupci i s vyučujícími tak, aby v závěru vzdělávání výstupy naplněny byly a aby byl zajištěn všestranný rozvoj všech žáků podle jejich individuálních dispozic a potřeb.

Kontrolní systém školy je nastaven a funguje ve většině oblastí, nicméně neověřoval průkaznost údajů o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu, např. sledováním záznamů

v třídních knihách. Některé třídní knihy neobsahovaly průkazné údaje o poskytovaném vzdělání v českém jazyce a jeho průběhu. Například chyběly záznamy o části učiva 7. ročníku z oblasti komunikační a slohové výchovy (životopis, žádost, pozvánka, výtah) ve školním roce 2021/2022. Zápisy v třídní knize nenaplnovaly významnou autoevaluační funkci zejména pro pedagoga, ale ani pro školu.

Materiální podmínky pro vzdělávání se postupně ve spolupráci se zřizovatelem zlepšují. Budova školy byla v nedávné době rekonstruována, byl vybudován výtah i zdvihací plošiny pro bezbariérový přístup a pohyb po budově. Kromě prostředků ze státního rozpočtu a poskytnutých zřizovatelem škola získává prostředky z rozvojových programů a projektů např. na projektové dny, tandemovou výuku, doučování žáků, pořízení pomůcek pro rozvoj digitálních kompetencí.

Tři oddělení školní družiny mají prostorné samostatné učebny, jedno oddělení se z kapacitních důvodů o své prostory dělí s třídou pátého ročníku. Tři třídy školní družiny jsou v budově školy, jedno oddělení sídlí ve třídě pod školní jídelnou. Třídy školní družiny jsou uspořádány tak, aby vyhovovaly nejružnějším skupinovým a individuálním aktivitám účastníků zájmového vzdělávání. Ke svým činnostem využívá školní družina i prostory školy. Organizován je ranní i odpolední provoz.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným rysem sledovaných hodin na prvním i druhém stupni byla jejich připravenost a promyšlenost. Ve všech hodinách převládala příznivá pracovní atmosféra, vzájemná komunikace učitelů s žáky byla vždy přátelská, pozitivní a vstřícná. Hodiny převážně probíhaly v přiměřeném tempu, vyučující využívali čas hodiny bez prodlev a dbali na to, aby se i v početnějších třídách co nejvíce žáků dostalo ke slovu. Učitelé většinou na začátku hodiny sdělili žákům název probíraného tématu, nebyly však stanoveny cíle výuky orientované na činnost žáků. Doporučením je tak zajištění společné vzdělávací akce na téma práce s výukovými cíli. Na začátku hodin se učitelé často věnovali opakování a vytvářeli prostor pro procvičování a upevňování získaných znalostí a dovedností. Některé učitelky prvního stupně zařazovaly v úvodu hodiny krátkou motivační aktivitu s možností zapojení žáků. Ve vyučovacích hodinách převažoval frontální styl výuky, nejčastěji s využitím řízeného rozhovoru, který většinou umožňoval aktivní zapojení žáků. Frontální výuku doplňovala samostatná práce žáků a občas i práce ve skupinách, během kterých žáci aktivně spolupracovali a plnili úkoly. Větší míra kooperačních činností by byla vhodná zvláště ve výuce cizích jazyků k podpoře rozvoje jazykových a komunikačních dovedností. Někteří učitelé využívali pestré metody a formy výuky, které umožňovaly aktivity mimo lavice, většinou v kruhu na koberci nebo u tabule. Na druhém stupni bylo v hodině matematiky cíleně rozvíjeno logické myšlení žáků. Zájem o přírodní vědy byl podporován zařazováním praktických situací, pokusů, zajímavostí a propojením učiva s reálným životem. Efektivitu vzdělávání v českém jazyce vyučující zvyšovali prací s učebnicemi a využíváním pracovních listů k procvičení, prohloubení znalostí a dovedností, popřípadě k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých hodinách výběr textů a následných aktivit také cíleně podporoval rozvoj emocionálního prožívání a vedl žáky k rozhovoru o morálních otázkách a postojích.

Využití digitální techniky bylo častější v jazycích k poslechům nebo plnění různých úkolů na interaktivní tabuli. Využití didaktické techniky (popřípadě interaktivních kvízů, mobilů) podporovalo aktivní zapojení žáků a názornost výuky. Pozitivem bylo také účelné využívání encyklopedií, obrázků a map a v některých hodinách i vedení žáků k práci se zdroji

informací. Aktivní přístup k učení by u žáků podpořilo častější využití digitální techniky ve výuce. Příležitostí ke zlepšení je zařadit do výuky práci žáků s informacemi z různých informačních zdrojů, vést je k jejich vyhledávání, třídění, analýze a aplikaci.

V průběhu sledovaných hodin vyučující v malé míře využívali možnosti diferencovat úkoly podle individuálních potřeb žáků. Jen ojediněle byla výuka vedla k podpoře nadaných či rychleji pracujících žáků nebo jejich případného zájmu o určité téma. Někteří učitelé vhodně využívali průběžné motivační hodnocení, podporovali žáky v samostatném projevu, ve vyjádření vlastního názoru a kladli otázky podporující myšlení. Zpětnou vazbu o pochopení učiva žáky získávali občas učitelé již v průběhu výkladu. Pouze v některých třídách učitelé v závěru hodiny účelně ověřovali, zda byl cíl hodiny dosažen. Součástí několika hodin bylo krátké sebehodnocení, v jedné hodině na prvním stupni proběhlo zdařilé hodnocení žáků jejich skupinové práce. V části hodin bylo shrnutí hodiny vedeno převážně učitelem. Využití příležitosti k sebehodnocení žáků byly zaznamenány jen ojediněle. Pokud k němu došlo, mělo svůj smysl a většině žáků pomohlo k pochopení vlastního pokroku v učení a učitelům umožňovalo efektivní plánování další výuky.

Ve školní družině měli žáci po dopoledním vyučování dostatečný prostor pro odpočinek, vzájemnou komunikaci, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání. Vychovatelky účastníkům nabízely převážně řízené činnosti se společnými aktivitami (výtvarné, literární). Žáci většinou projevovali zájem a práce je těšila. Podle počasí tráví část odpoledne venku pohybovými aktivitami na školní zahradě či vycházkami do okolí. Činnost školní družiny zpestřují i každoročně se opakující společné akce.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola ověřuje výsledky vzdělávání žáků obvyklými nástroji, ústním zkoušením, testy i písemnými pracemi. Žáci devátého ročníku se účastnili komerčního testování v matematice, českém jazyce a obecných studijních předpokladech. Dvě třídy ze tří dosáhly v českém jazyce nadprůměrných výsledků. Studijní výsledky žáků jsou na velmi dobré úrovni, na konci školního roku 2021/22 prospělo s vyznamenáním více než 60 % žáků, neprospělo pět. Snaha o pozitivní motivaci žáků je zřejmá při porovnání počtu pochval, které výrazně převyšují počet kázeňských opatření. Absence žáků se daří udržovat na nízké úrovni, neomluvené hodiny jsou výjimečné.

Výsledky žáků jsou projednávány v rámci pedagogických rad. Hodnocením žáků z hlediska nastavených pravidel se také zabývají předmětové komise. Průběžné a souhrnné výstupy výsledků škola eviduje v elektronickém systému školy, do kterého mají přístup zákonní zástupci žáků. V systému mohou sledovat žáci i zákonní zástupci zadávání domácích úkolů i komunikovat s pracovníky školy. Zadávání domácích úkolů v českém jazyce probíhalo v různé míře. Někde byla četnost úkolů v prvním pololetí aktuálního školního roku nižší, v dalším období byly úkoly zadávány častěji. Více podrobných informací o vzdělávání svého dítěte získávají zákonní zástupci při konzultacích s učiteli nebo na třídních schůzkách.

Výchovné i kariérové poradenství má starosti jedna učitelka, která zpracovává informace o návrzích a realizaci podpůrných opatření a seznamuje s nimi pedagogické pracovníky školy. Pomáhá žákům také jako kariérová poradkyně v otázkách vhodného výběru studia na středních školách. V oblasti výchovného poradenství se průběžně aktivně vzdělává a své působení zaměřila i na problematiku identifikování nadaných a šikovných žáků ve škole. Vzhledem k vysokému počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a náročností obou funkcí by bylo vhodné posílit školní poradenské pracoviště o dalšího výchovného poradce.

Rozšíření týmu by přineslo možnosti metodické pomoci, například širším využitím hospitací výchovného poradce.

Škola má pro školní rok 2022/2023 zpracovaný preventivní plán, který odpovídá jejím potřebám. Školní metodička prevence vypracovala *Strategii prevence od školního roku 2022/2023*, jejíž hlavním cílem je snížení výskytu rizikových forem chování, zejména šikany, záškoláctví, krádeží a vandalismu, užívání alkoholu ve škole a konzumace tabákových výrobků a návykových látek. S dokumentem ale nebyli prokazatelně seznámeni všichni učitelé. Škola (v rámci hodin občanské výchovy) sleduje klima tříd a přijímá příslušná opatření. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou upevňovány nejen ve škole, ale také například během výjezdových akcí (adaptační kurzy, sportovní kurzy) a projektových dnů.

Žáci prokazují dílčí dovednosti a znalosti v různých soutěžích. Ve školním roce 2021/2022 se s větším úspěchem účastnili nejen okresních kol sportovních soutěží, ale na stejné úrovni reprezentovali školu i v dějepise nebo angličtině. Nejvýraznější úspěch škola zaznamenala v celostátní soutěži *Literární Proseč Terézy Novákové*, v níž obsadila žákyně školy první místo. Výstupem s velkým významem pro hodnocení celkového rozvoje kompetencí žáků školy je závěrečná práce, kterou vypracovávají žáci 9. třídy a musí ji obhájit před komisí.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšené materiální podmínky přispívají ke zvyšování úrovně vzdělávání.

Silné stránky

- Vstřícná pracovní atmosféra vyučovacích hodin.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malá míra individualizace a diferenciací výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb,
- malý důraz na efektivní sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků,
- neprůkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu nezachycené kontrolním systémem,
- nedostatečná práce se vzdělávacími cíli, závěry hodin nevedou k účelnému a smysluplnému shrnutí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Plánovat další vzdělávání pedagogů na základě výsledků hospitační činnosti zaměřené na určité oblasti (např. diferenciací, práce s cílem, vzájemné hodnocení žáků),
- posílit školní poradenské pracoviště o dalšího výchovného poradce,
- věnovat více prostoru kooperačním činnostem rozvíjejícím komunikační dovednosti,
- aplikovat v hodinách ve větší míře sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější a rychlejší žáky,
- vést žáky k práci s informacemi, jejich vyhledávání a třídění,
- věnovat více času ukončování hodin se zpětnou vazbou od žáků,
- lépe komunikovat se všemi účastníky vzdělávání o přesunech učiva a průběhu vzdělávání,

- zpřesnit koncepci školy s bližší specifikací prostředků k dosažení jejich cílů,
- zajistit další vzdělávání pedagogů zaměřené na práci se vzdělávacími cíli (stanovení, vyhodnocení) formou webinářů, společných školení, četbou odborné literatury apod.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce školy z 30. 8. 2022
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Ne pro školu, ale pro život se učíme* platný k 1. 9. 2022
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný k 1. 9. 2022
4. Školní řád základní školy platný od 1. 2. 2023
5. Vnitřní řád školní družiny platný od 2. 9. 2019
6. Zápisní listky, školní rok 2022/2023
7. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
8. Dokumenty o realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2022/2023 (výběr)
9. Zápisy z jednání pedagogické rady (výběr)
10. Rozvrhy tříd a pedagogů platné ke dni inspekční činnosti
11. Školní matrika žáků, školní rok 2022/2023 (výběr)
12. Třídní knihy a Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině, školní roky 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 (výběr)
13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr)
14. Plány práce metodických sdružení na školní rok 2022/2023 (výběr)
15. Hodnocení činnosti předmětových komisí za školní rok 2021/2022 (výběr)
16. Dokumentace výchovného poradenství (výběr) a preventivních programů za školní rok 2022/2023
17. Dokumenty vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (výběr)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova

třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.